

Tomáš Jirsa získal cenu Fragmenty paměti udělovanou projektem MENE TEKEL

Dne 3. března 2017 byly v Senátu Parlamentu ČR předány v rámci festivalu MENE TEKEL ceny Fragmenty paměti, které jsou udělovány od roku 2016. Letos je získali publicisté Vladimír Kučera, Luděk Navara a dokumentarista Martin Vadas. Speciální cenou je pak v jejich rámci ocenění studenta či studentů, kteří přispívají k připomínání minulosti. Letos získal tuto cenu v nominaci Univerzity Karlovy absolvent Právnické fakulty UK a zároveň aktuální student Ústavu českých dějin FF UK Mgr. Tomáš Jirsa za své práce na téma kolektivizace. Tomáš Jirsa zaujal i v mezinárodním měřítku, když byl jeho referát o kolektivizaci přijat v roce 2016 na konferenci World History Association v Gentu.



Tomáš Jirsa se věnuje problematice kolektivizace od raných fází svých studií. V roce 2012 se zúčastnil konference Kolektivizace v Československu v Jindřichově Hradci s příspěvkem „Kolektivizace v obci Němětice v letech 1950-1960“, v němž představil metodou mikrohistorické sondy vývoj jedné

jihočeské obce, v níž proběhl politický soudní proces, demonstroval formy perzekucí soukromých zemědělců a podal analýzu rozpadu mezisousedských vztahů i vztahu k půdě během deseti let intenzivní socializace venkova. V roce 2013 obhájil na toto téma bakalářskou práci, kdy na základě rozhovorů s pamětníky a shromáždění doposud nepublikovaných pramenů položil důraz na málo zpracovávané téma poslední fáze kolektivizace v druhé polovině 50. let. Na svou práci navázal v roce 2014 na konferenci Československo v letech 1954-1962 s příspěvkem: „Veřejné soudní procesy s kulaky v okrese Strakonice v druhé polovině 50. let“, který vyšel jako příspěvek v kolektivní monografii z konference.

V roce 2016 se Tomáš Jirsa věnoval na studiích v Lucembursku zkoumání vývoje západoevropského zemědělství po 2. světové válce a ve stejném roce reprezentoval Univerzitu Karlovu na 25. výroční konferenci World History Association v belgickém Gentu s příspěvkem „Collectivisation as a Social Experiment: Change of the Society, Change of the Landscape in Czechoslovakia“. V současné době připravuje práci, která bude komplexně zpracovávat průběh kolektivizace v okrese Strakonice a věnuje se shromažďování rozhovorů s pamětníky z dalších pěti jihočeských obcí, což vnímá jako důležité pro uchování historické paměti. Jako spoluautor spolupracuje na vydání knihy Kuriozitami hospodářských dějin, do níž zpracovává historické příběhy na téma soudobých hospodářských dějin po roce 1945.

Mezinárodní projekt MENE TEKEL je nekomerčním multidisciplinárním festivalem proti totalitě s cílem připomínat historické mezníky nejen českých zemí, ale i dalších států Evropy s přesahem do částí světa, kde jsou porušována základní lidská práva. Projekt původně vznikl jako reakce na nezájem společnosti o osud politických vězňů padesátých let a ve spolupráci s mnoha odbornými a paměťovými institucemi přináší svědectví o protiprávnosti totalitních

režimů. Soustřeďuje se zejména na připomínání odkazu obětí nacismu a komunismu. Během festivalového týdne se každoročně uskuteční zhruba třicet žánrově různorodých akcí, oslovujících diváky napříč generačním, zájmovým a sociálním spektrem.

Ve spolupráci s Konfederací politických vězňů, která se stala morálním garantem projektu, se v roce 2007 konal první ročník festivalu, jehož název odkazuje k Bibli a proroctví o zodpovědnosti každého člověka za své činy.

Mezi hlavní odborné spolupracující subjekty patří Univerzita Karlova, Ústav pro studium totalitních režimů, Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Národní archiv. Záštitu nad mezioborovým festivalem měl až do své smrti v roce 2015 prezident Mezinárodní asociace bývalých politických vězňů a obětí komunismu Inter-ASSO Jure Knezović. Během festivalového týdne se každoročně uskuteční zhruba 30 různých akcí. Festival se vždy koná v termínu kolem 25. února.

Autor fotky: Josefína Šumová (Česká televize)